

Rumunci prodrli na Sedmograško.

Na Grškem izbruhnila revolucija, ki se baje razširja, a zanesljivih poročil še ni.

Lahi na Goriškem odbiti.

Na vzhodni (ruski) in zapadni fronti se vršijo luti boji.

Rim, čez London, 31. avg. — Avstriji so silno obstreljevali nove laške postojanke na gori Cauriol, katere posest ograža avstrijske zveze. Dajanje uradno naznanilo pravi, da so Italijani vkljub temu obstreljevanju nadalje utrjevali postojanke. "V zgoraj omenjenih dolinah rek Posina in Astico so bili mali sovražni napadi odbiti," pravi naznanilo.

Laški napadi odbiti.

Berlin, 2. sept. (Brezlično v Sayville). — Dunajski glavni stan z dne 1. sept. naznanja: "Laško bojno torišče: Italijansko topništvo je bombardiralo več odsekov primorske fronte med Sv. Goto in morjem. Južno od Solkana in zapadno od Lokvice smo odbili pehotne napade."

Makedonska fronta.

London, 31. avg. — Bojevanje je prav luto ob vsej makedonski fronti, pravi brezlična brzojavka iz Aten, ki pravi, da so Srbi hudo porazili Bolgare na ententnem levem krilu, in da so bolgarske izgube precejšene na 15.000 mož.

Bolgarski polki, pravi brzojavka, so napadli Srbe v tesni sestavi, po nemškem slogu, blizu Lorovice in utrpeli težkih izgub. Prisiljeni so bili prosi pomožnih čet iz Valbanijskega in Kastorije.

Srbi, kakor je videti, obvladujejo položaj pri Gomicevu, pristavljajo atenski poročevalci, in bolgarski častniki rumunskega pokolenja, ki so ubegnili, pravijo, da so Bolgari imenovali Gomicevo "drugi Verdun".

Rumunska fronta.

Berlin, 31. avg. — Poročila, da je Turčija napovedala Rumuniji vojno, so bila potrjena v brzojavkah iz Carigrada danes popoldne. Naznanjeno je, da bosta turška in bolgarska vojna napoved na Rumunijo izročeni obenem. Čas izročitve je negotov.

Rumunske čete, ki so napadle Avstrije včeraj, so bile odbite, je naznanil danes avstrijski vojni urad. Avstriji so osvojili nekaj postojank v gorah.

Uradno poročilo kaže, da so Rumunci prodrli precej daleč v Sedmograško (Transylvania). Avstriji so se umaknili zapadno od Csik Szerede, 50 milj severovzhodno od Braševa (Kronstadt), ki je 6 milj čez mejo.

Drugo uradno naznanilo iz Dunaja pravi, da je avstrijska donavska flotila obstreljevala in razdejala rumunske prevozne brode, pristajališča skladišč in vojaške zavode blizu Turnu-Severina in Gjugjeva ter ob doljeni Donavi.

Avstriji so uplenili dve rumunski ladji vlačivki in dva motorna broda.

Rumunci osvojili Rusčuk.

Pariz, 31. avg. — Rumunske čete so po semkaj doselem poročilo osvojile bolgarsko mesto Rusčuk. Rusčuk ima kakih 35.000 prebivalcev in leži ob Donavi nasproti rumunskemu mestu Gjurjevo.

Devet ogrskih mest in vasi, vstevši četverca z več nego 8.000 prebivalci vsako in Braševu, najvažnejše trgovinsko mesto na Sedmograškem, so Rumunci osvojili v prvih treh dneh naglega napada skozi Sedmograške planine.

Na 375 milj dolgi fronti.

Poluradno naznanilo, objavljeno na Dunaju in prejeto tukaj iz Berna danes, priznava, da Rumunci napadajo z izredno jakostjo na 375 milj dolgi fronti.

Obenem s to novico so prišla poročila, potrjena po brzojavkah iz Bukurešta, da Rusija prevaža veliko armado južno skozi Rumunijo.

Avstriji naglo zapuščajo skrajni jugovzhodni ogel Sedmograškega, obsegajoč skupaj 15.000 štirjaških milj, da skrajšajo svoje linije.

Ruske vojne ladje v Rumuniji.

London, 31. avg. — Ruske vojne ladje so dosele v Konstancijo (Kustendje). Konstancija je glavna rumunska črnomorska luka.

Iz Rima je dospela brezlična brzojavka, ki pravi, da se je Bolgarija pogodila, da mora imeti pomoč 200.000 Turkov kot pogoj za vojno napoved od svoje strani proti Rumuniji.

Ferdinand izpodbuja armado.

Bukurešt, 31. avg., čez London. — Rumunski kralj Ferdinand je izdal sledeče dnevno povelje, naslovljeno na

armado:

"Pozval sem vas, ki ste hrabri in nadejalni. Duši velikih rumunskih poglavarjev, Mihaela Hrabrega in Stefana Velikega, pokopanih v pokrajinah, katere greste osvoboditi, vas izpodbujata k zmagam, vrednim njihove naših junaških in zmagovalnih zavetnikov."

"Strašni boji vas čakajo, toda prenesli boste strahote istih, kakor so jih prenesli vaši predniki. V bodočih velikih vas bo ves narod blagoslovljal in poveljeval."

Rusi na Rumunskem.

Uradno naznanjajo tukaj, da ruske čete prehajajo skozi Rumunijo.

Policijski komisariji so prepovedali prodajo in uživanje alkoholnih pijač v vseh javnih zavodih po vsem Rumunskem pod težko kaznijo.

Rumunci odbiti.

Berlin, 2. sept., brezlično v Sayville. — Avstro-ogrski čete ob rumunski fronti so iznova odbile Rumunce blizu Oršave dne 31. avgusta.

Brzojavka pristavlja, da so Avstriji v soglasju z vojnim načrtom že v sredo zapustili sedmograški mesti Nagy-Szeben (Hermannstadt) in Seps-Szent Gyorgi, severno od Braševa.

Grki hočejo tudi v vojno.

Atene, 30. avg., čez London, 31. avg. — Nagli razvoji v diplomatskem položaju tukaj danes kažejo, da v osemindesetih urah Grčija prejkone opusti politiko nevtralnosti v vojni. Vsi štabni častniki na dopustu so bili pozvani nazaj v aktivno službo.

Kralj Konstantin sprejme francoskega, ruskega in britanskega poslanca v četrtek, kakor je določeno.

Grške splošne volitve bodo dne 8. oktobra.

Grški kralj se odpovedal?

London, 1. sept. — Grški kralj Konstantin se je odpovedal prestolu, tako poroča uradni britanski tiskovni zastopnik v Solunu.

Po Reuterjevi brzojavki so se nekateri grške posadke, v Solunu, Voden in Fortu Karaburnu, vdale odboru, ki je prevzel upravo dela grške Makedonije.

Brzojavka pristavlja, da je na Grškem izbruhnila revolucija, vendar je brzojavka tako nedoločeno sestavljena — prejkone vsled najstrožje cenzure — da ne zadostuje, dobiti jasno sliko o položaju.

Poročevalci poudarja, da se je kralj odpovedal v prid prestolonasledniku z Venizelosom kot "močjo za prestolom". Grška politika da bode zanj prejel politika ententnih zaveznikov.

Prvi minister Zaimis baje ostane v svoji službi.

Poročevalci pravi nadalje, da se gre dosedaj pač le za govorico, ki še ni potrjena. Zato da je sprejeti isto "z rezervo".

Mobilizacija grške armade da je bila zopet odredjena.

Poročevalci smatra za dvomno, ali so zavezniki zahtevali dejansko pomoč od Grčije.

Ti se razširjajo razne govorice o resničnem položaju na Grškem. Iz Soluna dosepele brzojavke Reuterjeve pravijo, da je prišlo do spopadov med grško posadko v Solunu in grškimi radovalniki, ki so bili nedavno organizirani, da pojdejo v boj proti Bolgarom v Makedoniji.

Vojne ladje pred Atenami.

Atene, 1. sept. (Čez London). — Iz 23 vojnih ladij in sedmih prevoznih parnikov sestojече zavezniško brodogradnja je dospela v luko Pirej (Piraeus).

Revolucija na Grškem.

Rim, 2. sept. — Danes je dospela semkaj vest, da se revolucija na Grškem vedno bolj razširja, in da je bilo v Atenah in Pireju in drugih mestih proglašeno vojno stanje.

Ruska fronta.

Berlin, 31. avg. — Današnje uradno naznanilo z vzhodne fronte pravi:

"Zapadno od Rige, pri območju pred Dvinskem, ob Stohodu južno od Kovela, jugozapadno od Lutskina, in v nekaterih odsekih armade gen. grofa Botimierja se vrše živahni topniški boji."

"V Karpatih so bili sovražni protinapadi odbiti."

Rusi odbili Nemce.

Petrograd, 31. avg. — Odbite nemške napada na ruske postojanke v Volhiji severovzhodno od Kovela, s težkimi izgubami za sovražnika, poroča današnje uradno naznanilo, ki se glasi:

"V sredo zjutraj je sovražnik po kratki topniški pripravi napadel naše postojanke severno od Helina, na zapadnem bregu reke Stohod, 34 milj severovzhodno od Kovela. Napadi so bili odbiti s težkimi izgubami za sovražnika."

Berlinsko vojno poročilo.

Berlin, čez London, 1. sept. — V današnjem uradnem nemškem naznanilu je videti bavarski princ Leopold, ki avnariji nemških armad na ruski fronti namesto feldmaršala von Hindenburga, ki je bil ondan imenovan načelnikom cesarskega generalnega štaba. Naznanilo se glasi:

"Armadska skupina bavarskega princa Leopolda: Od morja do krajine zapadno od Lutskina je položaj splošno neizpremenjen. Jugozapadno od Lutskina se je Rusom posrečilo pridobiti ozemlja, ali s protinapadom so bili prisiljeni k umiku s težkimi žrtvami. Dva častnika in 407 vojakov smo ujeli."

"Armadska skupina nadvojvode Karla: Ljuti boji so se vršili na 24 kilometrov (16 milj) dolgi fronti med Zlot-Lipo blizu Nosova in Dnjestrom. V severnem delu tega odseka se je ruski napad izjalovil pred našo fronto. Dalje jugozapadno smo se morali nekoliko umakniti pred sovražnim pritiskom."

"Južno od Dnjestra so naši hrabri heški polki zlomili ruski naskok v odseku Stanislavova."

"Jugozapadno od Šipoča so vzhodnopruske čete odbrzale svoje postojanke vkljub naporom močnejših sovražniških odelkov."

Ruski uspehi.

Petrograd, čez London, 1. sept. — V včerajšnjih bojih na zapadni ruski fronti, pravi rusko uradno naznanilo danes, so Rusi ujeli 289 častnikov in 15.501 vojaka. Od tega števila je bilo 2.400 Nemcev. Rusi so tudi uplenili 6 topov, 55 strojnih pušk in 7 bombnih metalnic. V naznanilu je nadalje rečeno:

"Med ogledovanjem neke postojanke blizu vasi Labusy, šest milj jugovzhodno od Baranovičev, je bil divizijski poveljnik generalmajor Nikitin usmrčen s kroglo v glavo."

"V smeri Vladimir Volynskega pri Lokoči besni trdovraten boj. Sovražnik luto napada."

"V Karpatih v okrožju Tomnatiškega pogorja so naše čete osvojile celo vrsto višin. Blizu Dornavatre ob rumunski meji smo nekoliko napredovali zapadno."

Ruski napadi odbiti.

Berlin, 2. sept. (Brezlično v Sayville). — Dunajski glavni stan z 1. sept. naznanja:

"Fronta nadvojvode Karla: Rusi so podjeli nadaljnji napad v Bukovini in Galiciji. Povsod v Karpatih in pri Stanislavovu so bili odbiti."

Zapadna fronta.

London, 31. avg. — Nocoj objavljeno angleško uradno naznanilo pravi, da je sovražnik danes v sosedini Visoke hoste zapustil svoje zakope in šel k napadu, a je bil ustavljen po angleškem streljanju s strojnimi puškami, tako da se napad ni razvil.

Pariz, 31. avg. — Nocojšnje naznanilo poroča napredek južno od reke

Stavka po železnica srečno odvrnjena.

Predloga o 8-urnem delovnem času za železničarje po vsej deželi sprejeta v kongresu.

Predsednik Wilson vesel.

Izid glasovanja bil povsod sprejet z zadovoljstvom.

Washington, D. C., 1. sept. — Adamsonova predloga, ki predpisuje uvedbo 8-urnega delovnega časa z dnem 1. januarja in odvrne preteči izbruh železniške stavke, je bila danes popoldne v zbornici sprejeta in takoj poslana v senat. Od navzočih poslancev je glasovalo 239 za, 56 zoper načrt zakona in pet se jih je zdržalo glasovanja. Zbornica se je potem odgodila do jutrišnje 11. ure popoldne.

Senat se je sestel ob osmi uri zvečer. Na predlog senatorja Pittmana je bil po pristojnem senatskem odseku pripravljen nasvet nekega zakona začasno dejan na stran, da se je začelo takoj razpravljati Adamsonovo predlogo.

Pred glasovanjem.

Washington, D. C., 1. sept. — Vsa znamenja kažejo na to, da se predsednikov načrt, zakonodajnim potom preprečiti stavko železniških uslužbencev, skoro gotovo uresniči.

Predsednik je šel koj po 9. uri v kongres, da pomore stvar pospešiti.

Senatski odsek za meddržavno trgovino je začel danes že ob rani uri svoje posvetovanje o osemurni predlogi in načrtu za postavitev preiskovalne komisije.

Ne kasneje nego ob pol 5. uri danes popoldne se ima glasovati o Adamsonovi predlogi, ki so jo predsednik in

tudi voditelji četverih unij odobrili. Zadnji izjavljajo, da je njeno sprejetje v obeh zbornicah istoznačno s poravnavo stavke.

Če ne pride vmes kaj nepričakovane, bode kongres rešil svoj program do sobote zvečer, tako da preostane voditeljem četverih unij še dovolj časa za preklit stavke.

Senatski odsek je mnenja, da je prevelika opozicija proti predlogu, številno članov meddržavne trgovinske komisije povečati. Zato smatra za možno, ta pristavek iz "nujnih predlog" izbrisati.

Nekateri člani odseka ne dvomijo o tem, da najde predlog za povsbovo vozni odločno opozicijo v senatu, posebno od strani "progresivnih republikancev".

Senatska predloga glede osemurnega delovnega časa predpisuje — po današnjem dogovoru — od dne 1. januarja 1917 skrajšani delovni čas za vse železnice nad 200 milj obratne dolgoti.

Stavka preklicana.

Washington, D. C., 2. sept. — Nameravano splošno stavko železniških uslužbencev so nocoj voditelji četverih unij preklicali, ko je kongres sprejel Adamsonovo osemurno predlogo in jo poslal predsedniku v podpisanje.

Predloga, odobrena po unijskih voditeljih kot soglasna z njihovimi zahtevami, je bila brez pristavkov nocoj sprejeta po senatu in zadobi zakonito veljavo, brzo jo predsednik podpiše, kar stori jutri zjutraj ob 8. uri. Strajkovno povelje se potem takoj razveljavi in za ponedeljek določena velikaanska stavka preklicuje.

Izid glasovanja v senatu je bil 43 proti 28.

poročevalci "Journalov". Kardinal pa ni hotel povedati več o tem.

Kardinal je omenil željo sv. očeta za mir, ki mora biti pravičen in trajen brez zatiranja kakega naroda ter z ozirom na stremeljenja in težnje raznih narodov.

"Drugače ne bo miru, ali pa ne bi bil trajen," je zaključil kardinal. "V pričakovanju tega miru bo sveta stolica ohranila popolno nepristranost napram vojskujočim se, najsi reče kdo karkoli nasprotnega temu."

Jolietška novica.

— Delavskega dne kraljica je bilo slovensko dekle, gdnca. Frances Čulik. Več o tem in o paradi prihodnjič.

BREZ SKRBI

pošljite denar skozi naše posredovanje v staro domovino, ker kljub vojnim zaprekam, se naše pošiljate izplačajo vedno točno.

Kljub temu, da ne dobite pisma od svojcev iz stare domovine, ker je bilo morda isto na onem parniku, ki je prišel v roke Angležem ali Francozom, se ni treba bati, da denar ni na varnem.

Bodite brez skrbi! Dokler vidite naš oglas v listu, ni nobene nevarnosti. Če bi bila kakšna nevarnost, bi mi to v listu objavili.

Mi garantiramo vsako pošiljatev, da bo sigurno sprejeta, ali pa vrnemo denar, kadar se nam dokaže, ali če se sami prepričamo, da denar ni bil izplačan, radi enega ali drugega vzroka.

Po Wireless (brezžičnem brzojavu) pošljemo denar v staro domovino, in to naravnost v Avstrijo.

Ako ni pomote ali posebnosti, je denar prejet v 3. do 5. dne. Včasih se pa tudi za delj časa zakasni.

Vsak brzojav, akotudi ima manj kot 6 besed, stane \$4.50, če pa je več kot 6 besed, se računa po 65c od vsake besede in številke posebej.

Mi imamo v tem oziru najboljšo zvezo in najstrožji sistem, ker naš namen je zadovoljiti vsakogar, ki se posluži našega posredovanja.

Danes pošljemo v staro domovino: 5 K za...\$.90 250 K za...\$ 34.00 25 " " 3.75 500 " " 67.50 50 " " 7.00 750 " " 101.00 100 " " 13.50 1000 " " 135.00

Denar nam pošljite po bančnem "Draftu", ki ga dobite v vsaki banki skoro popolnoma zastoj, poštnem ali ekspres Money Order-om, ali pa v priporočnem pismu kar gotov papirnat denar.

AMERIKANSKI SLOVENEK

bančni oddelek,

1006 N. Chicago St. JOLIET, ILL.

© 1916 BY AMERICAN PRESS ASSOCIATION FROM MEDDEM

IZ BOJEV Z ROČNIMI GRANATAMI NA FRANKO-NEMŠKI FRONTI.

Ta slika, narejena z dovoljenjem francoske vlade in nedavno uvožena v Ameriko, kaže dogodek na franko-nemški fronti. Nemci so z naskokom vzeli neki zakop, in zaokazan je bil protinapad, ko je topniško streljanje zrahlo nemške ročne granate je zahteval tri žrtve, ki so videti na sliki.

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen 1. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba Inkrp. l. 1899.

v lastnem domu, 1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois.

Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:

Za Združene države na leto.....\$2.00
Za Združene države za pol leta.....\$1.00
Za Evropo na leto.....\$3.00
Za Evropo za pol leta.....\$1.50
Za Evropo za četrt leta.....\$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljke naj se pošiljajo na:

AMERIKANSKI SLOVENEK
Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznačijo POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglaševanje pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEK
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays by the

SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.

Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

Iz slovenskih naselbin.

Joliet, Ill., 2. sept. — Poročali smo že, da bode povodom 25letnice naše slovenske župnije sv. Jožefa, ki jo bomo prav vselej obhajali v drugi polovici prihodnjega meseca, izdana tudi Spominjska knjiga, ki se že tiska v tiskarni A. S. Knjigo je sestavil Rev. John Plaznik s pomočjo g. župnika. Razdeljena bo knjiga v več poglavij, od katerih so četverje že izdelana, in sicer: 1. Rev. Francisek Saleški Susteršč. 2. Naša župnijska šola. 3. Cerkevna društva. 4. Bratska podpora društva. Za nekaj dni odide Rev. J. Plaznik na duhovne vaje (retreat), in ko se povrne, bo zaključil knjigo. Kdor želi imeti svoj oglaš v tej Spominjski knjigi, ki bo imela trajno vrednost in bo nekako ogledalo naše naselbine od njenega začetka do danes, naj se takoj zgleda v našem župnišču. Čas hiti. In kdor priložnost zamudi, mu bo žal. Spominjska knjiga bo tako velika in lepa, da bi si moral želeli vsak naš trgovec in podjetnik šteti v čast, ako bode v nji tudi njegov oglaš. Čas hiti — požurite se!

— Začetek šole. Prihodno sredo, dne 6. septembra, se zopet začne šola za našo mladino, in sicer z daritvijo sv. maše ob 8. uri zjutraj. V prihodnji petkovi številki A. S. priobčimo članek "Nekaj misli ob začetku šolskega leta" in opozarjamo nanj že danes slovenske starše in našo mladino.

— Za New Yorkom — Milwaukee. Poročali smo zadnjič, da so vsa greaternewyorskška slovenska društva priredila na korist slovenskim vojnim revežem v stari domovini velik piknik, ki je prinesel čisto dobrih nad \$300. Istega dne, to je, v nedeljo 27. avgusta, pa so se odlikovala s slično prireditvijo tudi vsa slovenska društva v naprednem Milwaukee, Wis. Milwaukee Slovenci so se zedinili v svrhu narodne dobrodelne prireditve in so sijajno pokazali, kaj premore sloga in edinstvo, ki združuje brate v bratski ljubezni. Prirediteli so imenito parado, katere se je udeležilo do 800 oseb, in potem veselico v parku. Dohodkov je bilo čez deset dolarjev, in čisto dobrih nad \$300. Istega dne, to je, v nedeljo 27. avgusta, pa so se odlikovala s slično prireditvijo tudi vsa slovenska društva v naprednem Milwaukee, Wis. Milwaukee Slovenci so se zedinili v svrhu narodne dobrodelne prireditve in so sijajno pokazali, kaj premore sloga in edinstvo, ki združuje brate v bratski ljubezni. Prirediteli so imenito parado, katere se je udeležilo do 800 oseb, in potem veselico v parku. Dohodkov je bilo čez deset dolarjev, in čisto dobrih nad \$300. Istega dne, to je, v nedeljo 27. avgusta, pa so se odlikovala s slično prireditvijo tudi vsa slovenska društva v naprednem Milwaukee, Wis. Milwaukee Slovenci so se zedinili v svrhu narodne dobrodelne prireditve in so sijajno pokazali, kaj premore sloga in edinstvo, ki združuje brate v bratski ljubezni. Prirediteli so imenito parado, katere se je udeležilo do 800 oseb, in potem veselico v parku. Dohodkov je bilo čez deset dolarjev, in čisto dobrih nad \$300.

— Katera bo kraljica Delavskega dne? Do sredi (petek) je šlo ob 8. uri.

Frances Culik 3,470 glasov, ali 130 glasov manj nego neka miss Clara Sweeney, ki je imela 3,600 glasov. Drevi ob 10. uri se tekma zaključila.

— Ljubi svojega bližnjega. Grozo preteče železniške stavke so občutili tudi naše gospodinjice v Jolietu tekom tega tedna. Cene raznim živilom so neznansko poskočile. Tako n. pr. je stal bušelj krompirja v četrtek zjutraj \$1.75, ob dveh popoldne je \$2, v petek zjutraj \$2.10 in v petek popoldne nič manj nego \$3 (reci: tri dolarje). To se pravi: ljudi v stiski odirati. Hvala Bogu, da železniške stavke ne bo, drugače bi prišli vsi na boben.

— Kje pa je bil mr. Copley? Ko so večerjali v Washingtonu, D. C., v poslanski zbornici glasovali o predlogu za uvedbo osemurnega delovnega časa za železniške uslužbenke, je bil med kongresniki, ki niso bili navzoči, tudi mr. Ira C. Copley. Kadar se gre za delavske stvari, mr. Copley nikdar ni, pravijo.

— Prvotne volitve (primaries) za nominacijo raznih kandidatov bodo drugo sredo, dne 13. sept. Priporočamo kandidate, ki so oglašeni v A. S.

— Will county za šole. Večera objavljena poročila kažejo, da je okraj Will plačal \$463,585.14 učiteljem in učiteljicam lanske leto za odgo 13,515 šolskih otrok.

— Malo rekrutov. Vroče vreme, konec melhiške krize in povpraševanje po delavcih so bili vzroki, da se je zgledalo v jolietem nabornem uradu med mesecem avgustom le malo rekrutov, kakor je izjavil naborni uradnik korporal J. S. Howard. Samo štiri mladeniči iz Jolietja je bilo potrjenih in sprejetih v armado med avgustom. Mnogo več je bilo sprejetih med junijem in julijem. Mnogi "foreignerji" so se zgledali, ki so znali govoriti, a niso znali pisati angleški, in zato so bili zavrnjeni.

STRAŽA OB SOČI.

(Piše očividec.)

Kraški hrib. — Pred menoj skale med brinjem in bodicjem. Če stegnem roko v temo pred seboj, se opraskam ob ostrem kamenju in ob trnih grmovjavi, ki išče zoper viharno burjo zavetja tik od krilu matere zemlje. Noč. Z juga, od morja se pade težki oblaki, nobena zvezda ne miglja, nobena luč ne sveti. Jaz pa vem natančno, kakšna je pokrajina doli pod menoj. V stopnicah, pragi, pada tu Kraško pobočje furlanski ravnini v naročje. Tam na levi je Tržič, in ko je solnce šlo za božjo milost, je s svojimi rdečimi in rumenimi žarki obsevalo drzne razvaline La Rocce, nad mestom pa z bršljanom ovenčano staro obzidje, ki je kljubovalno kazalo na večernem nebu svoje obrise. Na desni se cesta v počasnih vijugah vpenja na planoto. Ob robu doline, tam, kjer vzraščajo kraške višine, 150 metrov pod menoj, da jih strel iz puške še lahko doseže, so zadnje vasi na furlanski ravnini, naslonjene na pobočje kraškega pogorja. Nikoli se ni slišalo teh imen, nikdar ni došel glas iz širokega sveta v zamišljenost teh tihih vasi, sedaj pa jih poročila našega generalnega štaba dan za dnem navajajo. Kajti dan na dan si tu prizadevajo Italijani, da bi si ugrabili ob pobočju Krasa opirališče, od katerega li se potem mogli odpreti vrata v sklanato pogorje med Vipavsko dolino in tržaškim zalivom, ki mu jih sedaj zapirajo razpoke in rake, kope in stene. Suha prst pobočja pod menoj se je sedaj dan za dnem napajala s krvjo. Na tisoče napadalcev je tu že padlo. Ali pridejo nočjo zopet?...

Ležim kot "lazalna" patrila, strelski jarki so zadaj. Ves dan blazno streljanje; gosto kakor roji mušic so leteli izstrelki te italijanske baterije k nam. To vam je tulilo in jokalo po zraku, sipovalo in treskalo po skalovju, kakor da so prišle na površje in se vojskovele pošasti iz skrivnostnih globin Timava, ki nedaleč tam podi svoje valove iz temnih skalnatih ječ. Ondi nasproti, pod menoj, je jezercce; včasih je padla vanje težka krogla iz havbice, in tedaj je sikalo in kipele, šumelo in rohnelo "še dolgo potem."

Sedaj je tiho. Svitometi, ki so z one strani semkaj poigravali, so ugasnili. Grozljiv mir leži nad skalovjem, mi se ne gnamo pa prisluskuje. Vsak naš živec je napet, naša čutila so poostrena, ojačena. Mi že vemo, kaj se pravi, ležati v gorah na preži. Tedne in tedne smo v najhujši zimi tako ležali v karpatskih tokavah, kakor divji lovci. Spriznjalni smo se z naravo in njenimi skrivnostmi, njeno grozo in lepoto, ki nekaj velikim, vzvišenim; tudi njene strahote smo vzljubili.

Poslušaj, tu doli drže kamenčki! Morda je žival, ki prihaja iz svojega brloga, morda se je slučajno odhrnil kamen, morda pa tudi, da se plazi proti nam sovražnik? Vse je zopet utihnilo. Pa znova šum, kakor da poka suho vejčje, pod brzim pritiskom. Bliza se nam, — sovražnik je! Če oistro zremo, že zapazimo tam doli v temi, ki jo le medel svet iz podočih se oblakov razsvetljuje, neko premikanje, roje strelcev, ki se počasi rijejo naprej, nekaj drznih plezancev pred njimi. Vest je že švignila po telefonu v ožadje. Sedaj bodo tam zadaj zagrabili za puške, sedaj stopi tam gori na robu vsak mož na svoje mesto. Mi

ne spimo, sovražnik, ki se v temi proti nam plazi, jo dobi s pestjo v zatilnik!

Z desne tam gori nad vasico, ki se ta planjava po njej imenuje, so že počili posamezni strelci. Spodaj je postalo živahno in sedaj se začne z one strani, kjer se Soča bliža pobočju vrhov, od tam, kjer je naša postojanka ob predmostju, zveneti kricanje. "Savoj!" kličejo, "vittoria!" (zmaga) kriče. Morda zato, ker se nikoli, kar butajo ob te stene, niso "vittorie" doživeli. Slišimo jih, topot so večji oddečki, ki se približujejo. To ni več tisto oklevajoče tipanje kakor prej, to je naskok...

Polagoma, zavarujoč se, se umaknemo na svojo postojanko. Sedaj vemo vse, kar je treba. In že so pripadali v dolgih skokih gor. Berzaljeri, hrabri fantje, lepi dečki, pač najboljši, kar jih italijanska armada ima. Zadnje dni smo jih bili nekaj ujeli, bili so Pijemontez, deca z gora. Ugajali so nam zelo; to pa vendar niso, kar so naše čete. Sedaj so že bliže, bodala se jim že vidimo bliskati, a v naših črtah še vse molči. In sedaj se že vajo v gostih gručah po rebri navzgor, proti robu planote. Tedaj pa začne hrib bruhati. Bleščeče luči se zasvetijo proti sovražniku, da zagledamo naskakajoče kolone v ostrih obrisih. In treskaje se odpre gora, in jame grmeti in doneti, tuliti, vmes pa praskajo strojne puške in bobnajo gorski topovi; ognjenik, ki bljuje železne kroglice, zazija v sovražnika in mu piha plamen v obraz. Vidim, kako prve vrste padajo, druge se pririjejo po brežini navzgor, tam so se že z našimi spoprijeli, divji "ura!" zaori skozi noč in — prizori, da bi marsikomu kri zledela — v viharne naskoku z bodali se sovražnik ob robu višine zgrudi in na stotine trupel se zakotrlja nizdol. Spodaj se sovražnik znova ureja. Iz Karpatov vemo, kaj se pravi, z novimi četami poizkusiti naskok čez pobočje, ki je posejano z mrlji in koder se teče kri, ki prica o napadih, ki so se ponesrečili. Rusi s svojimi močimi živci tega tudi za dolgo niso bili v stanu. Italijani tudi ne bodo boljši. Da, še enkrat navale... Še enkrat zaroljaja, zapoka in zabobni. Zaman. Naše postojanke drže. Sovražnik teledne nazaj.

Onstran se prikaže siva proga. Polagoma se razgane pred nami morsk gladina, takšna je, kakor ogromen temnosvilnat prt. Vzhajajoče solnce osvetljuje umikanje raztrganega, razbita sovražnika. Na stotine mrtvih pokriva razpokani rob, radosten jutranji pozdrav pa se dviga kvišku proti vrhovom tam na oni strani in dol proti morju, ki se pod nami razširja. Svoboda teh gora in svoboda tega morja je v dobrih rokah. Mi smo na straži ob Soči. — ("Reichspost".)

"NEODREŠENI".

Glasilo italijanske socialistične stranke "Avanti" je vedno z vso silo in z vsem vplivom delal za nevtiralnost Italije in svaril pred vojsko. Vključ strogi cenzuri, ki jo sedaj uporablja italijanska vlada proti časopisju, ki ji ni popolnoma prodano, si "Avanti" dovoljuje pikre opazke o sedanjih razmerah v Italiji.

Tako prinaša dopis iz Portogruaro (ob progi Benetke—Trst), v katerem na bidek način šiba socialne razmere v Italiji in jih primerja z razmerami v Avstriji. Med drugim pravi tam:

"Prebivalstvo ob Soči, ki sedaj seveda vesolja vriska, ker je konečno rešeno barbarskega jarma, se je pod avstrijskim robstvom veselilo gospodarskih dobrot, ki jih mi ne bi smeli prezeti. Cene najpotrebnejših živilom so bile ondi mnogo nižje kot v italijanskih krajih ob vzhodni meji. Zato so prebivalci italijanskih obmejnih krajev vsak dan hodili onostran tja k "neodrešenim" kupovat kavo, sladkor, moko, cigare, čokolado in druge predmete. Tihotapstvo je cvetelo ondi v ne malo korist odrešenim in ne še odrešenim prebivalcem. Tudi kar se tiče zdravstvenega stanja hiš in stanovanj je bil velik razloček med kraji v vzhodni Benetiji ter kraji, ki imajo šele tako pozno priti v naročje matere Italije. Ob Soči ne vidiš s slamo kritih koč, kakor v Benetiji, in gorški kmetje niso "žrtve" oblegancev, kakor so kmetje v okraju Portogruaro in San Dona. Tudi najeminske pogodbe, ki so jih dosegli dole neodrešeni obdelovalci zemlje od svojih gospodarjev (ki so navadno zvesti podložniki cesarja Franca Jožefa), te pogodbe so mana in sladkor v primeri s pogodbami, ki jih velikodušno dovoljujejo bogati italijanski patriotje svojim kmetom v sosednjih italijanskih provincah Portogruaro in Cavazuecherina." (Tu meni "Avanti" kolonske pogodbe. Kolonski zakon na Gorškem, ki je bil predlaskem še izboljšan, pomeni naravnost raj v primeri z nepopisno bednimi razmerami, v katerih žive koloni v Italiji. Naši koloni se niso nitiesar bolj bali, ko italijanska gospodstva in to ravno radi neznošnih kolonskih razmer, v katerih vzdihujejo koloni v Italiji. "Avantijev" članek je popolnoma resničen in obravnava kruto resne zadeve, ki režejo našim briskim in furlanskim kolonom do kosti.) Dalje piše "Avanti":

"Kako bo sedaj s cenami živil, ko po tolikih letih boječega pričakovanja "neodrešeni" grede nasproti svojem "odrešenju"? Bodo li sedaj kavo in sladkor in drugo blago še enkrat dražje plačevali ko prej? Bodo li morali gledati, kako se jim tope in izginjajo

prihranki? Kaj bo z njihovimi delavskimi pogodbami? Ali bodo doslej avstrijski posestniki sledili zgledu onih, ki so doslej vedno bili Italijani? Na to vprašanje mora italijanska vlada očividno v pomirjenju prebivalstva svojih dežel dati odgovor! Dekret o novem položaju prebivalstva "osvojenih" dežel ima celo vrsto birokratičnih in upravnih predpisov, ne zine pa besedice o teh vožnih vprašanjih gospodarskega življenja ondotnega prebivalstva. Kaj se bo zgodilo z bolniškimi blaginjami, o katerih v Italiji, akoravno je seveda mnogo bolj civilizirana, niti od daleč pojma ni?" "Avanti" nato naštevava vse ugodnosti, ki jih ima prebivalstvo v Avstriji od obligatoričnega bolniškega zavarovanja, in nadaljuje:

"Iz vsega tega sledi, kako upravičena je skrb onih, ki povprašujejo: Ali bomo po osvojitvi iz avstrijskega suženjstva izgubili vse ugodnosti, ki smo jih doslej uživali? In na drugi strani: Ali imamo mi drugi italijanski državljani od svoje strani pravico, da vprašamo: Če se je odrešenim dovolila pravica, da še dalje uživajo ugodnosti, ki so jih imeli v stanju suženjstva, ali bo naša svobodna dežela mogla storiti krivico, da teh ugodnosti ne bo raztegnila tudi na nas? Iz tega sledi čuden, v zgodovini ne edini slučaj, da se morajo osvoboditelji, če hočejo res biti civilizirani, učiti od pregnanih zatiralcev. In tako se bo do morda nekega dne n. pr. milanski industrijski delavci izkazali za osvoboditev neodrešenih krajev zato hvaležne, ker je osvoboditev povzročila, da se v Italiji morali sprejeti izvrstno avstrijsko postavo. In vse to dokazuje," končuje "Avanti" svojo satiro, "da ga ni na svetu civiliziranega naroda, ki bi se vsaj nekaj ne mogel naučiti od barbarov." — ("Slovenec".)

DRZNI POLETI FREGATNEGA POROČNIKA.

Ob Adriji, koncem junija.

Ko je poročnik Banfield pred nekaj dnevi poletel k izlivu Soče — Sdoba se imenuje —, je videl ondi italijanski parnik, ki je ravno izkrcaval municijo. Tega koristnega posla naš letalec seveda ni mogel mirno gledati; vrgel je bombo. Udarila je kakih deset metrov v stran, toda zračni pritisk je na ladji neprijetno učkoval, ker je vrglo ljudi na vse strani. Sedaj je vrgel Banfield drugo bombo. Ta je točno zadela in ladja se je v nekaj minutah potopila. Banfield je letel nato dalje in v višini kakih tisoč metrov preletel italijanske artiljerijske postojanke. Komaj so ga Italijani opazili, že so ga začeli ljuto obstreljevati iz topov. Šrapneli so se razletavali tako blizu njega, da je moral misliti na varnost. Spustil se je tedaj 400 m niže, češ: "Uravnavevanje zahteva časa in predno Italijani uravnajo svoje šrapnele od 1000 na 600 metrov, bo moja naloga dovršena." In prav je imel. Iz višine 600 metrov je vrgel nato svojo bombo in imel srečo, da je zadel municijski park. Sledila je strašna eksplozija, katere zračni pritisk je segal gor do njega, tako da se je začel aparat zibati. Na povratku je Banfield spravljal na tla še privezan italijanski balon pri Sv. Kancijanu. In vse to je izvršil Banfield med najhujšim ognjem, ki so ga Italijani naperili proti njemu. Tudi o Banfieldovem poletu v Benetke naj poročam. Na potu v Benetke je namreč Banfield srečal italijansko križarko "Indomito". Takoj je poletel proti njej in jo obstreljeval s svojo strojno puško. "Indomito" je na ogenj odgovoril; ko so začeli izstrelki postajati neprijetni, se je Banfield, hitro odločen, spustil v padalnem poletu na samih 300 metrov. Italijani so se tega tako vzrastleli, da so se njihovi uskladi čuli prav do njega; mislili so seveda, da so aparat sestrelili in ustavili so ogenj. Tega je pa ravno čakal naš letalec in iz višine 300 metrov jih je jel sedaj tako obsipati s krogli, da je "Indomito" kar najhitreje pobegnil. Nato je letel Banfield dalje proti Benetkam in bombardiral ondi arzenal in zrakovno lopo, čeprav je slednja obdana z obrambnimi topovi; imel je zadostneje, da je videl, kako je v arzenalu in zrakovni lopi izbruhnil požar. Vrnil se je že-le, ko je porabil svojo municijo. Cel njegov aparat je bil preluknjan, celo v propelerju in sedežu so ticala kroglice. Kje drugje je še najti tako hladnokrvnost in tako neustraheno junaštvo kakor v našem taboru in v taboru naših nemških zaveznikov? — ("Neuigkeits-Weltblatt".)

Obistne nepravilke

so bolj natanko opisane v našem cirkularju, ki se imenuje: "Severovo Zdravilo za obisti in jetra—Kdaj in kako ga rabiti." Razpošiljamo ga za stonji, pišite ponj na W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa. Opisuje načine za zdravljenje razne nepravilke v sluhaju katerih se je izkazalo Severovo Zdravilo za obisti in jetra (Severa's Kidney and Liver Remedy) izborno po preiskavi. Poskusite to zdravilo pri zdravljenju vnetja obisti ali mehurja, zadrževanja vode ali puščanja goste vode, boleznega puščanja vode, oteklih nog ali bola v hrbtu, katerega povzročajo obistne nepravilke, zlatenice in kislega želodca. Cena 50 centov in \$1.00 v vseh lekarnah. Zahtevajte le Severovo Zdravilo za obisti in jetra. Zavrinite nadomestitve. Ako ga ne morete dobiti, naročite ga od nas. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Ia.—Ad.

VOLITE LOWDENA ZA GOVERNERJA.

Ne pozabite v sredo 13. sept. ker to je dan, ko naj vsak voli in stori svojo državljansko dolžnost.

Frank O. Lowden je pravi mož za governorja države Illinois.

Prihodno sredo, 13. septembra, je dan ko naj bi vsak volilec storil svojo dolžnost. Morda želite, da bi ta ali oni kandidat bil nominiran, tedaj ne pozabite, da le na ta način se Vam morda želja uresniči, ako sami greste na volišče in sabo privedete svoje znanice in prijatelje. Ako ne greste voliti Vaš glas ne bo štet. Ako hočete Lowdena za governorja, pa ostanete doma in ne greste voliti, zanemarite zadovoljiti samega sebe, kakor bi ne hoteli iti k pijači, kadar ste žejni, posebno, če nimate pri tem nič več stroška.

Vaš glas bo pomagal imenovati upravitelja Vašega velikega podjetja, katero se imenuje — država Illinois. Vi ste solastnik in delničar pri tem podjetju, katero vzdržujete s svojimi novci, katere plačate za davek. Pri podjetju se zahteva, da se dobi kar največ koristi ob kar najnižjih stroških. Frank O. Lowden ponuja štiri letno svojo službo v Vašo korist in obljublja, da ne bo zidal političnih strank in mašin v tem času na Vaše stroške.

Bo upravljal po business-metodi.

V državne urade bo uvedel business-metodo. Bo priporočal varčevanje financ države, ter imenovanje posebnega večaka, ki bi preračunal stroške države in iste primerjal z dohodki, da se uredi tako upravljanje, da bo kaj ostalo v državni blagajni koncem leta, da ne bo treba vedno davke višati, če se bo za vsak dolar dobilo tudi dolarja vrednega dela in stvari.

Njegove obljube.

Frank O. Lowden se zavezuje, da bo poskušal iz stotih oddelkov urediti samo deset oddelkov z širjim okrogom, da se zmanjša število postopajev na državnih delih in se pomnoži število delavnih uradnikov, in se na ta način prihrani denar, da bo mogoče znižati davke. Nadalje obljubljuje, da bo gledal na to, da dobe delavci več pravic in pa da bo vedno vesposod več osebnih svobode, ki je prepotrebna za blagostanje naroda, kakor je potrebno solnce za rast in cvet.

Se obrača do volilcev.

On pride pred volilce s poštenim namenom. Njegova moška beseda je nedvomljiva. Dolgolet niso imeli ljudje v državi Illinois izbrati tako vrliga moža za governorja, kakor je g. Frank O. Lowden.

Je mož-beseda.

Obljubil je, da ne bo kandidat nobene klike in da ne bo nobenemu posamezniku ničesar obljubil kar ga bi kasneje vezalo, da izpolni. On hoče imeti prosto roko, da bo ako governor upravljal, kakor mu bo vest svetovala, da je najboljša za državo in za davkoplačevalce, delavce, trgovce in razne podjetnike, ako mu cenj. volilci oddajo svoje glasove in ga počaste z nominacijo, da bo lahko dokazal, da je mož-beseda, in da je držal svoje obljube.

Mnogi iščejo dobrička.

Vsak volilec v državi Illinois zna da mnogi politikaši iščejo od kandidata dobrička. Istotako nadlegujejo kandidate razne sekcije in društva. Kandidatje, ki nasprotujejo g. Frank O. Lowden, se ponašajo, da jih bo podpirala ena ali druga ali več takih sekcij, nekatere celo hočejo nadladovati, kakor, da bi bile gospodar vseh volilcev.

Obljube so dolg.

Vsako ve, da obljube pred volitvo so dolg po izvolitvi. Tak kandidat, ki je obljubil služiti gotovim klikam, je nekako prisiljen jim služiti in s tem

prezirati druge ljudi, ki so istotako deležni, da se jih upošteva. Le neodvisen kandidat more prav služiti, če izvoljen.

Je zavrnil klike.

Frank O. Lowden je izjavil, da ne služi nobeni klike, ko so prišli k njemu in mu predpisovali svoje zahteve. Obljubil pa je vsem, da bo služil, če izvoljen governorjem, po svoji najboljši moči v korist in za dobrobit vseh ljudi v državi.

Noče politike na državne stroške.

Nadalje je izjavil, da je kandidat za governorja, a ne za kolovodjo političnih kašev. Ako bo izvoljen ne bo zlorabil urada za politične imene, ali v njegovo korist, za korist privržencev, kakke klike ali sekcije.

Svoje sreče kovač.

Frank O. Lowden je znan pravdnik ali advokat. On je trgovec, ki lahko pokaže koliko je v trgovini napredoval. On zna potrebe trgovca. Pozna pa tudi potrebe delavcev, ker v mladosti je bil sam eden izmed onih, ki si služijo vsakdanji kruh ob potu svojega obraza. On je stopal iz nižjih v višje kroge, ker se je zvesto držal načel in ubogal predstojnike. Tekom tega političnega boja ni ne besedice znil zoper svoje nasprotnike, tudi ene besede, za katero morda kasneje žalil.

"Square Deal" vsakemu.

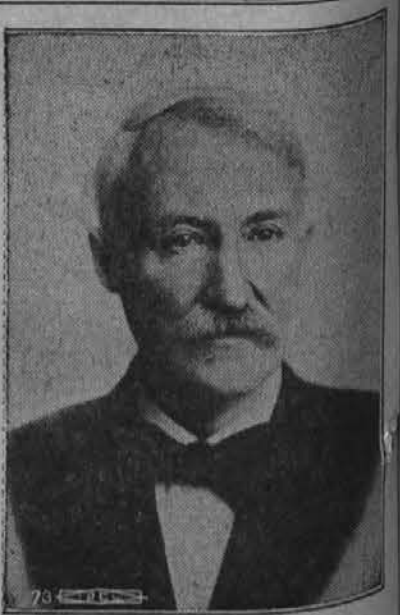
Ako bo izvoljen governorjem bo vsak državljani, od navadnega delavca do bogatina, pri njem enako upoštevan. Vsak bo dobil primerno zaslužnjo naj bo delavec ali delodajalec.

Velik, izobražen mož.

Frank O. Lowden je dovolj velik mož, da bi bil dober governor velike države Illinois. Mnoge skušnje mu dajejo posebno znanje za posel, ki ga bi opravljal, če izvoljen. Njegov značaj je neizpodbitljiv. Njegov status se glede javnih vprašanj je znan. On se ne skriva in ne izogiba. Tudi ne doprinese neutemeljenih vprašanj in ne meče blata na svoje nasprotnike. Rajše ugodi svojim načelom po stari ameriški navadi, kakor da bi ista za las spremenil in za to postal governor.

Kateri kandidat Vam toliko obljubi? Kdo bi ne mogel voliti za g. Frank O. Lowden za governorja, ne glede na vero ali narodnost?

Zapomnite si, da prvotne volitve bodo v sredo, dne 13. septembra. Ako držite za Lowdena, pojdite in glasujte zanj s tem, da naredite križ pred njegovim imenom. Volilci niso imeli dolgolet tako dobrega kandidata za governorja, ki bi znal njih potrebe, kakor jih zna Frank O. Lowden. — Ad.

WM. D. HALL
REPUBLICANSKI KANDIDAT ZA
AUDITORJA.
Prvotna volitev 13. septembra 1916

Prvi in edini slovenski pogrebniški zavod

Ustanovljen 1. 1895.

Anton Nemanich in Sin
1002 N. Chicago Street

Konjušnica na 205-207 Ohio St., Joliet, Ill.

Priporoča slavnemu občinstvu svoj zavod, ki je eden največjih v mestu; ima lastno zasebno ambulanco, ki je najlepša v Jolietu in v tvaške vozove in kočije.

Na pozive se posluži vsak čas ponoči in podnevi.

Kadar rabite kaj v naši stroki se oglašite ali telefonajte.

tel. 2575 in N. W. 344.

Naši kočijaži in vsi delavci so Slovenci.

Družba

sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZVEZDINJENIH DRŽAVAH

SEVERNE AMERIKE.

Sedež: JOLIET, ILL.

Vstanovljena 29. novembra 1914

Inkorp. v drž. Ill., 14. maja 1915

Inkorp. v drž. Pa., 5. apr. 1918

RUŽBINO GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA ENEGA, JEDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsed.—Geo. Stonich, Joliet, Ill. Podpred.—John N. Pasdertz, Joliet, Ill.

Tajnik—Josip Klepec, Joliet, Ill.

Zapis.—A. Nemanich, Jr., Joliet, Ill. Blagajnik—John Petric, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

1. Anton Kastello, La Salle, Ill. 2. John Stuz, Bradley, Ill.

3. Nicholas J. Vranichar, Joliet, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

Stephen Kukar, Joliet, Ill. Josip Težak, Joliet, Ill.

Math Ogrin, N. Chicago, Ill.

Glasi: AMERIKANSKI SLOVENEK, Joliet, Ill.

KRAJEVNO DRUŠTVO ZA D. S. D. se sme ustanoviti s 8. člani (icami) kateremkoli mestu v državi Illinois in Pennsylvaniji z dovoljenjem gl. odbora. Za pojasnila pišite tajniku.

Vsa pisma in denarne pošiljave se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljejo na 1. porotnika.

MANOM PADLIH JUNAKOV.

(V spomin stotniku Fr. Lenartu in tovarišem; padli 18. junija 1915.)

Večer po onem dnevu se je zopet glasila pesem ob Dnjestrskih bregovih. "In ko mi pade meč iz rok, v grob me položi." Dostikrat sem jo že slišal, nikdar mi ni še segla ta pesem tako globoko v srce kakor nocojšnji večer. Elegično ubrano se glasi čez široko ravan in nikdar ni bila še tako iz srca zapeta kakor nocojšnji večer. Glasi se kakor nagrobna pesem, zapeta na grobovih junakov, ki so legli včeraj k večnemu počitku. Tako mi se glasi, tako vabljivo, kakor bi hotela poklicati pokošeno življenje ven iz grobov k novemu življenju. Tako ubrano in tako v srce segajoče jo morejo zapeti samo fantje, ki so doživeli včerajšnji dan.

Na levih bregovih Dnjestra stojim, visoko k nebu kipečih, kakor bi stal na ljubljanskem Gradu in srce se mi trga žalosti, ko pregledujem bojno polje... Velikostno se vali "voda" proti Vzhodu, hitro in zagonetno in burno človeško življenje. Valovi šepečejo skrivnostno, da jo more doumeti le oni, ki je doživeli včerajšnji dan. Valovi se poganjajo in se pogovarjajo med seboj. In ali ni, kakor da bi peli visoko pesem o minuli slavi? Ali ni, kakor bi oznanjevali slavo kozaških junakov, ki so bojevali boje na teh poljanah, slavo, zatonele na vekov veke? Ali ni, kakor bi se pogovarjali o Jeremiji Višnjevičevem, junaku davne poljske slave?

Sume in govore, da še niso videli junaka, enakega njemu, ki je zajel povodnj z Vzhoda, da morejo valovi nekaljeno in nemoteno šumeti proti Vzhodu. Sume in pripovedujejo o junaki, ki spe smrtni sen ob bregovih vili Dnjestra, nezlovnih in zvestih, smrt zaničujočih, prisego s potoki krvi porjujočih. Stal sem v prejšnjih dneh na desnem bregu Dnjestra in šum valov je bil kakor bolesten jok, da se nikdar več ne povrnejo dnevi slave in nikdar več ne vstanejo junaki prejšnjim enaki. Nikdar več ne povrnejo, nikdar več ne vstanejo? Danes se mi vori, nič manj iskreno in ravno tako večno, kakor je pesem o Višnjevičevem in podobnih junakih. Včeraj, predvčeršnjim in pred desetimi dnevi je vzkipeo na desnih bregovih in danes je šel vihar po levih bregovih, nič manj silovit in nič manj vevkovit poljskih Višnjevičevih. In valovi so vzkipeali kakor v onih davnih večno opetovanih in znova so zapeli novo pesem. In uho jo poslušala in poslušala ni težko jo razločuje od prejšnjih pesmi.

Njena melodija se zlija v prejšnje melodije in z njimi se oglaš kot velikanje. To je pesem o slovenskih junakih. Pozni rodovi jo bodo poslušali in se razločevali ob njej. Kdor jo je slišal prvič, njemu je pretresla srce in žalost jo je zapolnila. Jo slišal in zvenela mi bo v ušesih za vedno in turobno vse žive dni. Kaj sem mislil, kakor jo bodo poslušali poznejši rodovi in kakor jo slišajo ljudje v tujih mestih in bogatih hišah, ta dan ki bo te dni žalostno donela po naših ljubljanskih domovih... pesem 18. junija, tako kratkem času združenega na ta ozek prostor. Sanitetne patrulje so vstajale druga za drugo, hitro in potopitih in pomadanih toliko upov, kakor danes, ko nesejo tebe na višave k večnemu počitku, dragi stotnik Lenart. Bal sem se že cel popoldnev, kakor s tebi bom moral pogledati v onemeli obraz in onega čustva, ki se mora naseliti v dušo, ko bom videl truplo brez tvoje plemenite duše. In sedaj hodimo za teboj na goro proti svetlim dvoranam in tvoj duh nam je izgladi pot na višave. Pogledal sem ti v obraz in poteze na njem so še v smrtnem veličastvu rav-

lesketajo čez Dnjestrške bregove in tako zapeljivo vabijo domača srca v svitlo dvorane. Danes prebivajo tuji v njem in branijo domačinom dostop na višine. In domačini so nastopili težavno pot na višave in marsikomu je zastalo srce na težavni poti...

Nekaterim je zastala noga že ob vznožju; drugim višje, sredi pota, mnogi, premnogi so bili že na višku svojih želja, pa so morali leči k večnemu počitku. Kako kruto je to: pravkar sem dosegel cilj in ga objel v veselju in kruta moč ti prestriže življenjske sile.

Tam na cilju sem dobil tebe, dragi fant iz šentjernejske župnije — Rebselj iz St. Jakoba pri St. Jerneji — Na cilju že si se vlegel k počitku in tak blažen mir se razliva po tvojem obrazu, kakor bi spal doma pod kozolcem v kupu svežega sena. Družbo ti delata dva nasprotnika, ki si jih vzel seboj v večnost...

Par ur preje, ko je kompanija bila še v rezervi, si še mislil na svoj dom in v pismu, pogum in trdno upanje razodevajočem si razgrnil svoje srce.

"Naznanjam (Pismo pisano par ur pred smrtjo svojim staršem) vam, dragi starši, da je tukaj lušno, ker Rus kar beži. Se je že ustavil, da sam Bog ve kolikokrat, pa smo ga vsakokrat znova napodili. Sedem dni smo kar marširali za njim. Le veseli bodite, ta vojska bo kmalu končana. Rus se ustavi, pa ga spet naženemo par kilometrov daleč. Krogle so že fajn brenčale, pa me ni nobena zadela..."

Krogla te ni zadela, padel si v boju nož na nož... Ob studenčku, ki žubori proti dolini, se spaja tvoja kri, šest iz Trebelnega, z bistro studenčnico. Tako lepo se rudeči bistra vodica in tako poskočno nese tvojo življenjsko moč proti Dnjestru in jo izroči njegovim valovom. Res lep dečko si bil, prav tak, kakor te kaže slika ob tebi, napisana z naslovom na tvojega očeta. Dalje nisi mogel... Sedaj roma tja doli na Dolenjsko, oskropljena s tvojo srčno krvjo... Kaj si mislil napisati materi za zadnji pozdrav?

Sredi pota je obležal mož, ki je že prekoračil življenja lepšo polovico. Resnost in življenjske izkušnje se berejo na njegovem postarnem obrazu. Muke in trpljenje so bile njegove spremljevalke v življenju, v mukah in trpljenju si tukaj umiral... Nihče ni mogel do tebe, da bi ti pomagal, obvezal rane in ti omečil z hladno vodo zagorele ustnice. Eden je poskusil, morda iz prijateljstva, morda iz usmiljenja, da bi ti olajšal zadnje minute. Predno je mogel do tebe, se je moral preseliti pred teboj v večnost. Sam si trpel in umiral, zapuščen, sredi največjega ognja. Zapuščen? V zadnjih trenutkih si se pogovarjal s svojim gospodom, ovenela roka sedaj krčevito stiska sv. Rožni venec na ranjene prsi. Resno je bilo tvoje pojmovanje življenja, kakor je resno tvoje obličje. Ali so vsi danes umirali kakor ti? Kdo ve? Kdo more pogledati v globino človeške duše, kdo spoznati, kaj se v njej godi oni veliki trenutek...

Sanitetne patrulje so že izginile izpred oči, pionirji so začeli vršiti danes neskončno žalostno delo. Počasi, kakor bi bila teža neskončna, korakajo nosilci, polagoma, počasi znašajo skupaj k skupnim grobovom pokončani up in cvet...

Zopet se pomikajo izza Dnjestrskih bregov proti višavam štirje nosilci, sklonjeni in utrujeni. Že dolgo niso nesli poteptanih in pomadanih toliko upov, kakor danes, ko nesejo tebe na višave k večnemu počitku, dragi stotnik Lenart. Bal sem se že cel popoldnev, kakor s tebi bom moral pogledati v onemeli obraz in onega čustva, ki se mora naseliti v dušo, ko bom videl truplo brez tvoje plemenite duše. In sedaj hodimo za teboj na goro proti svetlim dvoranam in tvoj duh nam je izgladi pot na višave. Pogledal sem ti v obraz in poteze na njem so še v smrtnem veličastvu rav-

no tako mirno plemenite in ravno dušne in odkrite, kokoršen si bil ves čas v svojem življenju. Videl sem te ranjenega pri Grodeku, videl med svojimi vojaki v pozicijah pri Solotvini, videl pred boji in pobojih onstran Dnjestra v zadnjih dneh, in tvoj obraz je ostal do konca enako miren in veličasten, kakor je še sedaj v smrti. Govorila in delovala je v njem plemenita duša...

Pred par dnevi smo stali še skupaj sredi vasi onstran Dnjestra v prijetnem razgovoru.

Ali imaš še onega bradatega od "mašine" pri oddeku?, ga vprašam. Danes bi mu pa lože postregli kakor one dni pri Tlumaču.

"O, sedaj sem ga že jaz poskrbel, takrat je bilo težavnejše."

Takrat smo ležali pred naskokom par ur v hrastovem gozdu in se prav prijetno razgovarjali. Eden mu ponudi smotko. Vzel jo je s pripombo, da jo bo dal enemu svojih, ki kadu samo smotke, pa mu sam že dolgo ni mogel postreči. Kmalu se približje bradati mož in se zahvaljuje, kakor bi mu bili izkazali veliko dobroto. Vedeli smo že davno: skrbni prijatelj svojih vojakov.

"Hude dneve smo imeli," se oglasi drugi. "Posebno vi od strojnih pušk se izredno dobro postavili. Nado-meščali ste skoraj fronto." Vsi smo vedeli, da je velik del dela izvršil stotnik Lenart.

Razkropilo nas je povelje, da zvečer prekoračimo Dnjester. In šli smo in bojevali boje silovite in zmagovite kakor že dolgo ne. In danes, 18. junija, je bil za polk med krvavimi dnevi skoraj najkrvavejši. In najkrvavejši dan je bil tebi — vojaku — najslavnejši dan.

Od Dnjestra, po bregovih, strmo padajočih in deloma gosto zaraščenih je moral polk naskočiti hribeček, na katerem stoji poslopja enih najznamenitih poljskih plemiških družin. Rusi so to že po naravi utrjeno mesto izpremenili v pravo trdnjavo. Čudno je, kako more sploh semkaj priti kdo živ. Že prejšnji večer so se nekatere kompanije približale na 50 korakov. Dne 18. junija je bil zapovedan naskok. Čete so se približevale in se zopet nekoliko umikale. Odadljeni so bili le par korakov od ruskih utrd. Ruska artiljerija je streljala strahovito. Rusi so metali ročne granate... Stotnik Lenart se približa s strojnimi puškami od strani na 50 korakov in jih od strani obstreljuje. Rusi še niso bili voljni zapustiti mesta, z največjo bojevitostjo obleganega. Kar naenkrat so gospodarska poslopja za njihovim hrbtom v plamenu.

Stotniku Lenartu se je posrečilo z raketo zažgati slamnato streho. Rusi so se morali na tem mestu umakniti. Črta je bila prebita, strojne puške so začele delovati, čete prodirati na hrib. Uspeh dneva je bil zagotovljen. Stotnik Lenart ga ni več doživel. Ko je cilj že objemal, ga je zadela krogla v glavo in mu pretrgala nit življenja. Padel je plemenit človek in vojak — junak...

Sedaj snivaš tukaj na kraju svoje slave s svojimi tovariši v življenju in smrti večen sen, za gradom poljskega plemenitasa. Ne boš sameval, cela vrsta ljudi iste krvi in istega jezika in iste plemenitosti ti dela družbo v smrtnem spanju. Skupaj ste v smrti, saj ste bili tudi v življenju tako iskreni prijatelji. Vaše grobove pa izročamo poljskemu plemiču v oskrbo. Gledaj poljskega naroda se naj pa spomni v poznejših dneh, da je vaša kri na najbolj ogroženih krajih rosila poljsko zemljo.

In ti prijatelj, kateregakoli pripelje pot mimo teh grobov, postoj, se spoštljivo odkrij in veži:

Tukaj počivajo Spartanci!
Dr. Fr. Kulovec.

MRVICE S KRASA.

(Izvirna poročila "Slovenca".)

Na Vašo željo, velečenjeni gospod urednik, Vam podam še nekaj mrvic z najskalovitejšega — a najčudovitejšega dela naše domovine, ki že deveti mesec vzdržuje najbessnejši srd italijanskega napada: to je z našega kršnega Krasa.

Dozdevalo bi se mnogim, ki ne poznajo značaja našega ljudstva, da bodo Kraševci po nepopisnih stiskah in težavah po neprecenljivih žrtvah, ki so jih trpeli in še trpijo vled italijanske vojske na rodni zemlji — obupali nad lepšo bodočnostjo in zapustili od sovražnikov ogroženo domovino. Temu pa ni tako!

Kraševci je že po svoji naravi vzgojen, da zna prenašati različne udarce in sicer udano in potrpežljivo do konca. Kolikokrat on orje in seje in se trudi v potu svojega obraza zastonj. Grozna suša pokonča vse njegove pridelke. Njegova domovina izgleda večkrat po leti prav tako kakor po zimi. Po prekrasni pomladi odpade že poleti vsled suše vse listje z drevov. Večkrat se prigodi, da manj pridelka, kakor je posejal. A zato mu ne vpadde pogum. Prihodnje leto bo z isto skrbno pridnostjo in veseljem obdelal svoje polje, kakor če bi bil imel pretečeno leto najboljšo letino. Uverjen je, kakor bi on moral storiti svojo dolžnost do svoje zemlje, najsi že pridelka kaj ali nič in prepričan, da pride po žalosti veselje.

Tudi to svetovno vojsko smatra on kot daleč na okrog segajočo grozno sušo, ki je pokončala mnogi up in marsikatero nado in težko čaka, da napoči nova pomlad, ko se povrne na

svoje težko delo z trdnim in tolažilnim upanjem, da bode prihodnost boljša in lepša.

Povedal sem vam, kako Kraševci ljubi svojo zemljo, kako primerna imena prideva svojim njivam, senočetim in pašnikom, kako služijo njegove senočeti in pašniki temu brezkončnemu trenu, njegove njive za pokopalšča našim padlim junakom, njegove hiše našim vrlim vojakom.

Gotovo so že šli vsi istrski osli nešteto krat po dolgem in po čez čez njegove njive, senočeti in pašnike in sicer ne brez sledu. Pa vse on rad pretrpi in prenese, samo da bo zmaga naša.

Danes pa vam moram povedati, da se ga mora občudovati, kako oborje svoje njive, ki niso ne četverkotne, ne trikotne, ne ravne, ne strme, ampak največkrat le okrogle in podolgate dolinice s trdnjaskim zidom obzidane.

Ker ima malo zemlje, mora paziti, da oborje in poseje vsak košček zemlje. On izvršuje ukaz, ki je ravnokar došel od c. kr. glavarstva, da se namreč mora posejati vsak košček zemlje, že od pamtikeva.

Majhne dolinice pa, ki ima komaj dva dobra klobuka zemlje, ne more tako zorati, kakor naš Gorenjec svoje obširno polje, ki reže brazde lahko do konca in globoko do pekla. Ker nimajo njegove njive osredka, ampak je zemlja do zida, tedaj mora poprej dobro preračunati in predvariti, kako bo svoje delo dovršil.

V dolinica orje zato on najpoprej po dolg, na koncu pa naokrog. Lehe in razgore po dolg imenuje "vrstnice", lehe in razgore na okrog in po čez pa "izvrstnice". Skoro pri nobeni njegovi njivi niso vse brazde enako dolge, zato pa imenuje one lehe in razgore, ki ne tečejo vsopredno ali so krajše nego druge, "krače". Tako ima skoro vsaka kraška njiva "vrstnice", "izvrstnice" in "krače". Malo pa jih je s pravilno obliko z osredkom.

Ker se bomo morali v bodočnosti nekoliko bolj zanimati za plug in motiko, kakor smo se dosedaj, kar nas bridka izkušnja uči, zato vam hočem naštet tudi lepe izreze za posamezne dele tega orodja, ki ga Kraševci naj-

večkrat rabi.

Kraški plug (drevo) sestoji iz sledečih delov: Iz lemeža, gredlja, pleznice, podosi, kolca, četvernice, gredelnice, čvrgla in črtala.

Italijanska vojska je kriva, da je marsikateri lemež zrjav. Ali dal nam neskončno usmiljen Bog, da bi za-

vratnega sovražnika zapodili tja, kamor zasluži in zopet se bodo svetili naši lemeži še bolj kakor poprej. Mi le težko čakamo, da po grozni vojski napoči naša nova pomlad, ko se vrne-mo na svoje težko delo s trdnim in tolažilnim upanjem, da bo za nas bodočnost lepša in boljša.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjamo prežalostno vest, da nam je nemila smrt pograbila iz naše srede našega nepozabnega soproga, oziroma brata, svaka in strica gosp.

ANTONA STRAINER

ki je previden s sv. zakramenti v Gospodu zaspal dne 29. avgusta 1916 po dolgi in mučni bolezni.

Pokojni je rojen na Spod. Brezavici št. 10. in 13. pri St. Jerneji na Dolenjskem dne 18. jan. 1859. V Ameriko je prišel dne 18. avgusta 1892.

Tem potom se najiskrenejše zahvaljujemo vsem znancem, prijateljem in sorodnikom za mnoge obiske ob času pokojnikove dolgotrajne bolezni, ki so ga tolažili in za mnoge izreze sočutja ob tej prebridi izgubi.

Posebno se pa zahvaljujemo Mr. Jos. Klemenčiču in soprogi, Mr. John Prussu in soprogi, in Mr. Jos. Žulicu, ki so nam priskočili na pomoč in nam pomagali do ureditve pogreba in drugih stvari. Konečno se zahvaljujemo še vsem drugim, kateri so posetili hišo žalosti in ki so se udeležili sprevoda.

Pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Zalujoci ostali:

Frančiška Strainer, vdova,
Frank Strainer, brat z družino.

Joliet, Ill., 2. septembra 1916.

Union Coal & Transfer Co.

515 CASS STREET, JOLIET, ILL.

Piano and Furniture Moving.

Chicago telefon 4313.

Northwestern telefon 418.

SATISFY!

Kaj to pomeni?

Pomeni vrednost v cigaretah, katera daje isto v kajenju, kakor hladna voda kadar ste žejni!

Zadovoljijo, kar se od cigaret pričakuje, ne samo, da so dopadljive, temveč je treba, da ste zadovoljni in veste, da ste kadili.

To kar store Chesterfields---zadovoljijo! Vendar so nežne!

Prvič v zgodovini imamo cigarete, katere zadovoljijo dasi nežne in te so---Chesterfields.

Druge cigarete so morda nežne, a ne zadovoljijo.

A Chesterfield pa zadovoljijo---dasi so nežne!

To je novo razvedrilo, katero dajejo cigarete. To je nekaj česar nobene druge cigarete ne dajo razun Chesterfield, ne oziraje se na ceno istih.

Zakaj?

Ker noben izdelovalec cigaret ne more ponarediti Chesterfield Blend.

Poskusite Chesterfields---danes!

Chesterfield
Cigarete

* Najdražji turški tobak vsebujejo Chesterfield Blend. XANTHI za vonj, SMYRNA za sladkočo, CAVALLA za prijetnost, SAMSOUN za bogastvo.

20 za 10c.

ZADOVOLJIMO!

dasi so nežne!

Malo življenje.

POVEST. SPISAL DR. FR. DETELA.

(Dalje.)

Tako se je govorilo ri mizi; Anica pa je vodila Jurija krog hiše in po vrhu in mu razkazovala to in ono. "Oh, pri vas je seveda lepše," je dejala. "Lepši je kraj in boljša zemlja; pa tudi tukaj nismo v pušavi. Iz vrta gledajo skale, pa drevje vendar lepo raste in nam da dosti sadja in poleti prijetno senco. Naš studenec je boljši, ker nima tako mehke vode kakor vaš. Burje ne vžijemo toliko na tem kraju kakor gori, in okrog hiše ni tistih nevarnih pečin. Zjutraj imamo malo megla, pa se hitro razklati in pozimi nas varuje hudega mraza. Če je polje s kamenjem posuto in se težje obdeluje, leži pa bliže hiše. Kak lep gozd imamo, to si tudi že videl. In kako prijetna bo lopica, kadar se zaraste! Potlej jo moraš pri pogledat; in Rozalka tudi. Kako da je ni nič doli danes?"

"Glava jo nekoliko boli," pove Juri. "Revica! Jo moram pa jaz obiskati." Hitro je tekla čas Juriju in naprej in naprej bi bil še poslušal Anico, da ga ni poklical Matija, ki se je bil poslovil. "Rozalka glava boli," je dejala Anica; "jaz grem z vama, da jo malo pozdravim!"

"O, saj ni nič sile," brani Matija. "Zdaj je že gotovo dobro."

"Anica, kar pojdi!" pravi mati, in vsi trije se napotijo.

Doma pa je bila Rozalka zelo slabe volje; na nobeno vprašanje ni dajala rada odgovora, in ubogi Stefan je bil ob ves pogum. Očitno jo je gledal; karkoli je rekel, nič ji ni bilo prav. Ko je pa prišla Anica, jo je začela glava še bolj boleti. Težko ji je delo vsako govorjenje, in tako hudo si je želela miru, da sta Anica in Stefan kmalu odrinila. Žalostna je bila Anica, ko je videla, kako malo je ustregla prijateljici s svojim obiskanjem, a tolažila se je z mislijo, da boede jutri drugače. Toda bilo je ravno tako, in več dni zaporedoma se je držala rdečelična Rozalka tako čemerno in kislo kakor gorénjsko grozdje. Z Jurijem ni govorila nič in z drugimi tudi ne dosti.

"Sam Bog ve, kaj je deklinil!" je dejala mati.

"Nič ji ni," je rekel oče. "S Stefanom sta se nemara razprla kakor vsak teden dvakrat, in zdaj kuha jezo."

Juriju je bilo pa vse to velika sitnost. Vedno so mu šle po glavi Matijeve besede o Simonovih namerah, in marsikaj mu je bilo zdaj očito, česar prej ni zapazil. Da ga Anica rada vidi, to je ugajalo njegovemu samoljubju, in dobro mu je dela zavest, da vendar eno srce tudi zanj bije. Potem se je spomnil Rozalke in njenega čudnega vedenja. Da za Stefanu ne mara mnogo, mu ni bila skrivnost; a zdaj se mu je dozdevalo, da ona tudi nanj misli. In kaj bode iz vsega tega? Kaj hoče storiti? Na živitev misliti je norost. Ali naj bi šel proč? Toda kam? V tuje kraje, da ne bi videl več ne domačih hribov, ne zelene doline? Ne, tega ne! Da ju gori ostane, to se mu je zdelo namenjeno; toda živitev iz glave! Da bi imel Anico ali Rozalko posebno rad, tega si ni mogel reči. Obe sta mu bili enako ljubi, in s katero je ravno govoril, ta se mu je zdelala lepša. Lahko se mu je pa tudi zdelo vendar pustiti vse te reči in živeti v prejšnji jasni brezskrbnosti! — Toda zakaj ne bi on užival sreče, vsaj dokler je pripušeno? — In potlej naj pride, kar hoče! — A deklica bi tudi zakopal v svojo nesrečo. — Ne, to se ne sme zgoditi! In Juri je sklenil z deklicama kar najmanj občeati in nikdar nobene besede ne izpregovoriti, ki bi se dala napak umeti.

Z lahkim srcom je opravljal Juri zopet svoje vsakdanje delo, v hišo je zahajal redkeje in na samem ni govoril ne z Rozalko, ne z Anico.

"Moder fant, moder mož," sta dejala moža.

"Skoraj premoder," je menila Simonovka, in tudi deklicama se je tako zdelo.

Rozalko je nejevolja zopet minila, in bila je zopet prejšnja vesela deklica, a tako samosvestno ni več govorila z Jurijem, boječa je postajala v njegovi družbi in besedi ji je zmanjkovalo. Juri pa, ki je gledal zdaj vse z drugačnimi očmi, je zapazil kmalu, kako si mu prizadeva postreči, bodisi, da se mu je res hotela priljubiti, ali pa se je le nje-mu tako zdelo. Neobčutljiv seveda Jurij ni bil, in da je Rozalka zala, to si je moral priznati.

"Kako dekle!" je dejal časi. "Dolinske naj se kar skrijejo pred njo." In, večkrat je njegovo premišljevanje sklenila beseda: "Skoda!"

Anice že cel teden ni videl, in kaj bi mislil nanjo, ko je vse zastoj! Spomnil se je je zopet, ko si je zavezaval okolo vratu svileni roto, njenó darilo.

"Glej za Jurija!" ga ogovori namenkrt Rozalka, "kje si pa kupil to gizdavo ruto? Saj ne greš nikamor."

"To sem kar tako dobil," odgovarja Juri.

"Kje pa?" izprašuje Rozalka, in razdovednost ji raste. "Jaz ne dobim tako nobene reči."

"Za pirhe se vse dobi, Rozalka."

"Ah, tako! Torej Anica ti jo je dala, Anica," pravi dekle in se obrne in odide. Dolgo je Juri ni videl; a ko jo zopet sreča, se mu je zdelo, da ima

objokane oči. In tako milo se mu je storilo, da bi se kar razjokal in stekel za njo in ji povedal, kdo da je, kakšen človek, kako malo vreden, da le količkaj misli nanj. A bal se je nasledkov take izpovedi. Morebiti bi ga dali takoj proč, če bi zvedeli, da ga iščejo žandari; in izkušal se je tudi preveriti, da se pa nemara moti, kar se tiče Rozalke.

XVII.

Pečarjevem se je od začetka pametno videlo, da ne sili Juri domov. Ko pa je prešlo nekaj mesecev, ne da bi bil izrekel takšno željo, so se začeli čuditi, in ker so mislili, da si ne upa prositi, so ga nagovarjali sami, naj obišče čez toliko časa zopet svoje domače. Juri pa ni maral, čes, da mu ni nič dolgčas, tla se mu nič ne toži po domu. Malo preveč je sam svoj, so dejali in ga pustili pri miru. A zavzeli so se zopet, ko ni hotel iti k Sv. Florijanu v nedeljo po Binkošti, kadar je gori veliko sveto opravilo. Cerkovnik Ožbe je bil vse posebno povabil, in sobotni večer sta nesli dekletih lepih vencev in cvetlic v cerkev. Vse je hotelo biti pri opravi, in mati je rekla: "Juri, jutri boš pa lahko govoril s katerim svojih znancev. Dolinci močno pridejo k Sv. Florijanu."

"Jaz pojdem rajši kakor po navadi," pravi Juri.

"O kaj šel! Le pojdi gori! Saj se nisi videl cerkvice nikdar tako olepšane. Naj gre jutri sam oče k Sv. Andreju." "Ne, mati, jaz grem res rajši zjutraj. Naj pa oče gredo sem!"

"E, kaj bi se branil!" pravi Matija.

"Le pokaži se, kakšen si. Ali se sramuješ, da pri nas služiš?"

"Kaj se bom sramoval. Služba tu kakor tam."

"No, sili ti ne bom. Pojdes pa sam k Sv. Andreju."

Kaj mu je neki, da je tako čuden! so mislili vsi, Rozalka pa je bila posebno nezadovoljna. Šele drugi dan se je umirila, ko je videla Anico zraven sebe v cerkvi in se uverila, da Juri ni šel k Sv. Andreju zaradi nje.

Sv. Florijana gora pa je polna prazničnih ljudi, in pomlajen skače stari Ožbe semtertja. Zdaj teče s kadičnico po oglija, zdaj v zvoni nad zvonca, zdaj ošteva srbomite fantine dolinske. Tu tišči eden v zvonik: "Ali smem iti gori v vaš dimnik piskre pomešat?"

"Boš piskre mešal, sitnost!" se hudeje Ožbe. "Da mi doli padeš!" — "Količko daste, oče, pa skočim doli?" A cerkovnik se zaničljivo proč obrne.

"Predni paglavci!" pravi. "Palico bom vzel, boš pa drugače skalal."

Tam na trati stoji nabit možnar, ki ga je treba sprožiti. Okrog je zopet polno nagajive mladine. "Sestico mi dajte, oče!" nagaja zopet mlad sitnež. "Pa sedem na možnar, kadar boste sprožili, ali pa ga v roki držim." A Ožbe se malo meni za take besede in le gleda, kako bi zvišal slavnost tega dneva.

Proti pol dne je že bilo, ko se je po končanem opravilu množica jela razgubljati z gore. Juri je baš živino opravljal, kar priteče Rozalka.

"Oh, Juri, Juri, pojdi Stefanu pomagat! Hudo se mu godi."

"Kaj pa je?" vpraša Juri in hiti za njo.

Ko prideta blizu pota, ki se zavije proti Dolini, se zasliši kricanje Stefanovo: "Ti zlodej, ti ti vrag! Ali boš izpuštil?" In ko prideta zraven, je ležal Stefan na tleh, in neki fantin ga je obdelaval s pestjo. Še drugi je stal zraven in se smejal. Juri odvali hitro fantin raz Stefanu, in ko se tovariš zažene vanj, pomeče mlada razsajalca po bregu in jima prežene poželjenje po pretepu. A komaj je Stefan prost, skoči za onima dvema in po bregu bi bil tekla za njima, da ga ne obdrži Juri s silo.

"Ta sodrga dolinska!" se hudeje Stefan, in kri mu teče iz nosa in iz ust po raztrgani obleki. "Taki paglavci se pridejo gori pretepavati. Hu, naj ga še enkrat dobim! No, pomnil me bo, mislim!"

"Pusti jih, Stefan," opominja Juri. "Kdo se bo pečal s takimi pobalini?"

"Še enkrat naj mi pride v pest! Glavo mu presučem, da bo v Dolino šel, pa Sv. Florijana gledal. Taka žaba!"

"I kako pa, da ste se začeli rvtati?" vpraša Juri.

"I kako že? Saj tak človek s tem namenom gori pride, da bi razgrajal."

"Zakaj si jih dražil, Stefan?" pravi Rozalka. "Vidiš!"

"Kdaj sem jih dražil?"

"Zabavljal si jim; pa sem ti branila."

"Nič jima nisem rekel. Samo toliko sem dejal: Fantu, ali vama pot pokažem? Pa sta bila precej huda. Jaz si pa tudi ne pustim vsega reči."

"Ti si rekel: Danes je cesarjev god, in zbil enemu klobuk z glave."

"Kaj pa je to takega? Kaj pa je oni rekel? Ali ni tebi dejal: Dekle, ne si fanta domov, če ne ti ga vzameva. Potlej smo pa skočili vkup. Dva sta bila proti enemu, pa komaj sta me zmogla. Pa bi me še tudi ne bila, če bi se ne bil spodtaknil."

Juri je peljal potolčenega Stefana, ki se je tudi Rozalki smilil, domov, ga miloval in tolažil.

"Zakaj nisi prej mene poklical?" je dejal. "Bila bi jima že pokazala."

"Oh, saj res!" tarna Stefan. "Pa sem mislil, da ju uženem sam. In bi bi ju tudi, da nisem padel."

"Drugič jima vrneva," pravi Juri, in hvaležno mu stisne Stefan roko. Naprej in naprej pa je govoril o svojem maščevanju in koval naklepe, kako bi nesrečna fantalina privabil zopet na goro. "Da bi ju le prehudo ne zdelal!" je dejal. "Jaz imam trdo pest, zato si ne upam udariti z vso močjo. To me zavira. Seveda, ubij zlodeja, potlej imaš pa sitnost!"

Popoldne pa so šli, to je bila že takaka navada, obiskat starega Ožbeta. Tudi Stefan je pozabil svojih bolečin, samo da spremi Rozalko. Ožbe je bil že zopet sam s svojo zakonsko družico. Vesel je pripovedoval, kakšna je bila pridiga in kako slovesna masa.

"To-le mora iti še danes v zrak!" je dejal in pokazal zavitek smodnika Juriju. "Dva funta ga je, pa nič ne de, čeprav goro raznesem. Ali znaš ti možnar nabiti?"

"Znam," odgovori Juri. Zakaj Ožbe je sicer rad streljal, a nekaj strah ga je prevzel vselej, kadar je nabijal. "Sproži naj se vrag, pa imam!" je dejal, in kadar je zažigal, se je skrival za drevo in odskakoval tako daleč proč, da se je vse čudilo njegovim starim nogam. Juri pa je bil streljanja vajen in trdo je nabil možnarček z zagnjem in kamenjem, in ko je počilo, je udaril Ožbe dlan ob dlan: "Vsa dolina se mora zgeniti, tako je zagrmelo!"

Ko je bil razkazal vse znamenitosti, je peljal goste v svojo nizko hišico, kjer je bila ženica že pogrnila mizo in jo obložila z jedili in pijačo. Vina in mesa je bil dobil od farne vasi, vse drugo pa je bil domač pridelek. Do poznega mraka so se veselili med seboj. Ožbe je zopet pripovedoval dogodke svojih mladih let, kako je pastirjeval in kravaril doli v graščini, kako hud je bil gospod, tako, da se ga je vse balo; a njega je imel rad, ker je bil pogumen fant. Mladi gospod je pa študiral neke daleč in je prišel malokdaj domov. Kadar je bil pa doma, je hodil okrog ves bel, vso obleko je imel belo kakor kak Hrvat. Ožbeta je pa to jezilo. Kaj bi se kdo pačil, če ni treba! Graščinskega bika pa se bolj; kar sivo je gledal in pihal je, če je pogledal beli gospodič v hlev: "Jaz sem pa tiho bil," pravi Ožbe, "pa na priložnost čakal. Pa vzame enkrat mladi gospod puško in odide po cesti kakor na lov. V belih hlačah na lov! No, pa saj ni hodil v hosto; v vasi je bilo neko dekletce, drobna reč; pa so rekli, da tja lazi. Jaz pa ne vem, ali je bilo res ali ne; zato nič ne rečem. Proti vasi je šel, in jaz sem bil ravno v hlevu. Ti nerodnost, ti! Takrat se mi pa bik odrga. Kakor živ vrag dere žival za gospodom. Gospod pa vrže puško iz rok in beži kakor tristo zajcev. Gospa zagleda fanta, ki je tekkel po polju, in začne kricati na žive in mrtve; jaz sem pa tudi vpil kakor hribovska kola: Jožek, vaha! Jožek, vaha! in dirjal po bregu. Žival je bila gospoda že do Dolinskece prignala; kar nič se ni mladič tam pomisljal, ampak v vodo se je zagnal, naš jožek pa za njim. Na oni strani je bilo nekaj dreves, za tiste je gospod skočil, da sem jaz odgnal sitneža. Bele obleke pa ni nič več nosil, in kakšna je tudi bila! Jaz sem se pa smejal na tihem."

"Navihani ste bili, oče, navihani, ko ste bili mladi," pravi zvesti poslušalec Juri. Stefan se je pa zmeraj po malem hudoval nad dolinskimi fanti in pravil, kako je dva mesaril in daval. Anice ni bilo zraven, Rozalka pa, ki je bila prišla z materjo, je bila vesela in se je smejala na ves glas zdaj Ožbetu zdaj Stefanu.

Ljudje, ki malokdaj vina pokusijo, se hitro omamijo, kadar ga pijo. Količnik dalje je sedel za mizo Stefan, toliko hrabrejši je postal. Kričal je in metati se je hotel z Jurijem, ki ga je komaj miril. Toliko gostobesednejši je bil pa tudi Ožbe; čimdalje hitreje mu je tekla jezik, in zdaj mu je to prišlo na misel, zdaj to,

"Se eno kupico, Juri!" je vpil. "Se eno! Nič ne pomaga, ti moraš! Ti si moj fant, pa ubogaj in pij! Tak fant, he! In, Rozalka, še ti pij! Kaj se držiš, kakor pepelnica sredi; pa takega fanta imaš pri sebi!"

"Ali boš vendar tiho!" svari ženica Meta zgovornega moža.

"Ti bodi tiho. Metka, ti! Jaz vem, kaj govorim. Kaj, mati Pečarjeva, ki imaš tako hčer? Poslušaj ti mene, kaj ti pravim! Staraš se že; pa ne zameri! Meni se ravno tako godi. Gospodarja bo treba pri vas, novega, mladega."

"Molči vendar," ga miri zopet žena.

"Oh, Neža, lepo te prosim, nikar ga ne poslušaj; saj ne ve, kaj govori. Vinen je že."

Ožbe, Juri, ti pij, da boš enkrat gori gospodar. Ti moraš biti mladi Pečar in nobeden drugi."

Rozalko je bilo hudo sram, ko je prevzela Ožbe tako govoril, tudi mati se je le prisiljeno smejala, in obe sta se odpravljali domov. Stefana je bila pa pijača še bolj prevzela ko Ožbeta. Glavo si je podpiral na mizi; kaj pa se govori, tega ni natančno razumel; nekoliko se mu je sanjalo, da Ožbe ne govori prav.

"Ho, ho," je zagodrnjal, in glava mu je omahnila. "Gospodar pri Pečarju, ho, jaz, pri Pečarju pa Rozalka, gospodar, ho!"

"Ti seveda!" kriči Ožbe. "Kaj boš ti! Boga zahvali, da si še na svetu, pa tiho bodi!" In Stefan je bil res tiho, ker jim je bil zaspal. Zveliko težavo so ga spravili pokoncu, in Juri

ga je peljal potem zopet domov. Drugi dan pa je ležal Stefan, zdelan od vina in poboja, in hudo mu je bilo.

Pečarka pa je povedala svojemu možu, kaj je govoril Ožbe, in kar nič ni bilo Matiju všeč. "Ožbe je norec, kadar je pijan," je dejal. "To ni vse vkup nič. Fant je dober, to je res; pa kdor je dober hlapec, ni vselej dober gospodar. Kdor nima nič, ne bo znal nikoli denarja varovati in prav obračati. Bog ve, kakih ljudi je; kakor bi se jih sramoval, tako se vede. Pri Stefanu ostanemo! Ne mudi se pa še nič; naj le čaka, jaz še nisem tako star."

(Dalje prih.)

Pošta pridržana.

Berlin, 31. avg. (Brezlično v Sayville). — Agentura za prekmorske novice poroča, da so bili sledeči holandski parniki prisiljeni pustiti svojo pošto na Angleskem: "Boeroe", Amsterdam-Batavia; "Rindjani", Rotterdam-Batavia; "Toeldijk" in "Nordam", Rotterdam-New York; "Timor", Batavia-Amsterdam.

Listnica uredništva.

Mr. Jakob Swan, Valley, Wash. Potrjujemo, da Vi niste dopisnik "Radovednež", torej je vsak napad na Vas v tem oziru neosnovan.

Zahvala.

Podpisana sem imela dolgotrajne in hude bolečine v nogi, tako da nisem mogla hoditi. Nobeno zdravilo mi ni pomagalo. Nazadnje sem se obrnila na Jezusovo Srce in Mater Božjo z gorečo prošnjo, da mi ozdravita nogo. In ozdravela je. Zato se jima tem potom javno zahvaljujem za ozdravljenje.

Marija Tomac,
1111 N. Bluff St., Joliet, Ill.

John F. Schluntz

Republikanski
kandidat za

okrožnega klerka

Mr. Schluntz ima dolgoletnokušnjo, ker je posloval v uradu okrožnega klerka, kot njegov pomočnik. Bil je vesten in točen v svojem poslu, pa tudi prijazen napram vsem, ki so imeli v uradu okrožnega klerka kaj opraviti, zlasti oni, ki so zadnjih deset let postali državljani.

Skoro vsi volilci ga poznate, ker ste gotovo imeli z njim kaj posla. Gotovo ga spoznate vrednega, da mu odade svoj glas za kar se Vam vnaprej zahvaljuje.

Sedanji okrožni klerk je že zdaj skoraj osem let v uradu in išče tretji termin. Dober uradnik naj bo izvoljen dva termina, a tri pa je odveč. Naj se malo uradnike spremeni, ni potreba, da bi samo eden za vedno ostal v uradu.

Zakaj bi ne dali komu drugemu prilike? Primarne volitve 13. sept. — Ad.

Fred Lehning Brewing Co.
JOLIET, ILL.

PIVO STEKLENICAH.

Cor. Scott and Clay Sts. Both Telephones 26. JOLIET, ILLINOIS

Rojakom priporočamo sledeče blago.

Kranjski Brinjevec, zaboj (12 steklenic) za	\$12.00
Kranjski Slivovec, zaboj (12 steklenic) za	\$10.50
Baraga, zdravilno grenko vino, zaboj (12 steklenic) za	\$5.00
Ravbar Stomach Bitters, zaboj (12 steklenic) za	\$7.00
Kentucky Whiskey, Bottled in Bond Quarts, zaboj (12 stekl.) za	\$10.50
S. L. C. Monogram, Bottled in Bond Quarts, zaboj (12 stekl.) za	\$10.00
Cognac Brandy, zaboj (12 steklenic) za	\$9.00
Holland Gin, zaboj (15 steklenic) za	\$12.00
Rock and Rye, Quarts, zaboj (12 steklenic) za	\$6.00
Californijsko Vino, zaboj (25 steklenic) za	\$7.00
Californijsko Vino, zaboj (25 steklenic) za	\$6.00
Domače Vino, v sodih po 6 galonov, 10 galonov, 25 galonov in 50 galonov, galon po	75c

Z naročilom je poslati Money Order ali Bank Draft. — Pišite v slovenskem jeziku na:

Slovenian Liquor Co., Joliet, Illinois.

STENSKI PAPIR

Velika zaloga vsakovrstnih barv, olja in firnežev. Izvršujejo se vsa barvarska dela ter obešanje stenskega papirja po nizkih cenah.

Alexander Daras
Chic. Phone 376 N. W. 927.
120 Jefferson St. JOLIET, ILL.

Naznani lo!

Slavnemu slovenskemu in hrvatskemu občinstvu v Jolietu naznanjam, da sem otvoril svojo

novo mesnico in grocerijo

na vogalu Cora in Hutchins cest, kjer imam največjo zalogo svežega in suhega mesa, kranjskih klobas, vse vrste grocerije in drugih predmetov, ki spadajo v mesarsko in grocerijsko področje.

Priporočam svoje podjetje vsem rojakom, zlasti pa našim gospodinjam. Moje blago bo najboljšje, najčistejše in tudi po zmerni ceni.

Spoštovanjem

John N. Pasdertz

Chicago tel. 2917

Cor. Cora and Hutchins St., Joliet, Ill.

POZOR ROJAKINJE!

Ali veste, kje je dobiti najboljšje meso so po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici

Anton Pasdertz

se dobijo najboljšje sveže in prebranjene klobase in najokusnejše meso. Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati naša našej mesnici in groceriji na vogalu Broadway and Granite Street.

Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1111

Luka Pleše

HRVATSKO-SLOVENSKA

GOSTILNA

kjer točim najokusnejše pivo, fina domača in importirana žganja in vina ter prodajem dišeče smodke.

Se vsem priporočam v obilen obisk.

1014 North Chicago St., Joliet, Ill.

Naročite zaboj steklenic

novega piva, ki se imenuje

EAGLE EXPORT

ter je najboljša pijača

E. Porter Brewing Company

Oba telefona 405,

S. Bluff St., Joliet, Ill.